

Institutt for psykologi

Eksamensoppgave i PSY2018/PSYPRO4318 – kvalitative forskningsmetoder

Faglig kontakt under eksamen: Trond Nordfjærn

Tlf.: 73 59 19 60

Eksamensdato: 1. desember 2017

Eksamenstid (fra-til): 09:00-13:00

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: Ingen

Målform/språk: Bokmål

Antall sider (uten forside): 1

Antall sider vedlegg: 0

Informasjon om trykking av eksamensoppgave

Originalen er:

1-sidig **2-sidig**

sort/hvit **farger**

skal ha flervalgskjema

Kontrollert av:

Dato

Sign

Besvar to (2) av de tre oppgavene nedenfor

1. Gjør rede for tematisk analyse. Drøft styrker og svakheter med denne tilnærmingen til kvalitative data.
2. En forsker har samlet inn kvalitative data på hvordan ungdommer bruker språk for å oppnå makt på skolen. Drøft hvilken kvalitativ analyse som kan gi best forståelse av materialet, og hvordan forskeren kan gå frem i analysen av dette materialet.
3. Gjør rede for intervjueteknikk innenfor kvalitativ metode.

Besvar to (2) av de tre oppgavene nedenfor

1. Gjør rede for tematisk analyse. Drøft styrker og svakheter med denne tilnærmingen til kvalitative data.
2. En forsker har samlet inn kvalitative data på hvordan ungdommer bruker språk for å oppnå makt på skolen. Drøft hvilken kvalitativ analyse som kan gi best forståelse av materialet, og hvordan forskeren kan gå frem i analysen av dette materialet.
3. Gjør rede for intervjueteknikk innenfor kvalitativ metode.

Sensorveiledning:

Eksamen i PSY2018/PSYPRO4318 Kvalitative forskningsmetoder.

Besvar to (2) av de tre oppgavene nedenfor

Oppgave 1. *Gjør rede for tematisk analyse. Drøft styrker og svakheter med denne tilnærmingen til kvalitative data.*

Besvarelse:

Studentene bør gå inn på fremgangsmåten beskrevet i Braun & Clarke (2006). Using thematic analysis in psychology (se Table 1). *Qualitative Research in Psychology*, 3, 77-101. Studentene bør vise evne til å presentere de seks stegene i metoden relativt detaljert utover å kun liste opp stegene.

TABLE 1
PHASES OF THEMATIC ANALYSIS
(ADAPTED FROM BRAUN & CLARKE, 2006)

	PHASES	DESCRIPTION OF ANALYSIS PROCESS
1	Familiarising myself with data	i) Narrative preparation, i.e. transcribing data ii) (Re-)reading the data and noting down initial ideas
2	Generating initial codes	i) Coding interesting features of the data in a systematic fashion across entire data set ii) Collating data relevant to each code
3	Searching for themes	i) Collating codes into potential themes ii) Gathering all data relevant to each potential theme
4	Reviewing themes	i) Checking if themes work in relation to the coded extracts ii) Checking if themes work in relation to the entire data set iii) Reviewing data to search for additional themes iv) Generating a thematic “map” of the analysis
5	Defining and naming themes	i) On-going analysis to refine the specifics of each theme and the overall story the analysis tells ii) Generating clear definitions and names for each theme
6	Producing the report	i) Selection of vivid, compelling extract examples ii) Final analysis of selected extracts iii) Relating the analysis back to the research question, objectives and previous literature reviewed

Det kan også løftes frem at tematisk analyse er en fleksibel metode som kan brukes på ulike typer data og problemstillinger. Studentene kan videre gå inn på ulike måter å tilnærme seg data vha. denne metoden (f.eks. induktiv vs. deduktiv tematisk analyse, semantisk vs. manifest tematisk analyse m.m.). Det styrker besvarelsen om studenten kan gjøre rede for krav/tommelfingerregler knyttet til utvalgsstørrelse og hvilke type problemstillinger som er egnet for metoden, gjerne med egne eksempler. Når det gjelder styrker og svakheter kan studentene gå inn på at det er to primærtradisjoner (Small Q og Big Q). Den første tradisjonen er mer kvantitativt orientert med bla. fokus på interrater-reliabilitet mens sistnevnte er sterkere forankret i kvalitativ forskningstradisjon. Small Q har fokus på reliabilitet og ser forskeren/koderen som en mulig kilde til støy, mens Big Q anerkjenner at forskeren er en aktiv aktør i utviklingen av tema og i analysen som helhet. Big Q befinner seg innenfor et kvalitativt paradigme. Styrker og svakheter kan drøftes opp mot disse to tradisjonene. Forelesningen la vekt på at tematisk analyse (spesielt Small Q) kan ha en tendens til å kvantifisere og de-kontekstualisere kvalitative data. Slides kan ettersendes på forespørsel. Merk at dette kun er et løsningsforslag og at andre tilnærminger til styrker/svakheter i metoden kan være akseptable.

Oppgave 2. *En forsker har samlet inn kvalitative data på hvordan ungdommer bruker språk for å oppnå makt på skolen. Drøft hvilken kvalitativ analyse som kan gi best forståelse av materialet, og hvordan forskeren kan gå frem i analysen av dette materialet.*

Besvarelse:

Dette er en utfordrende oppgave, og kravene til besvarelse settes derfor noe lavere enn for de to øvrige. Siden det her er snakk om språk og makt er det naturlig å gå inn på diskursanalyse, selv om det også kan være akseptabelt å løfte frem narrative analyser. Spesielt Foucault har fokus på språk og makt, og har utviklet en stegvis analyse som det kan være naturlig å drøfte. Disse innebærer 1.

Diskursive konstruksjoner (fokus på identifisering av diskursobjekter i teksten) 2. Forskjeller mellom de diskursive konstruksjonene (hvordan bidrar de ulike tekstfragmentene til konstruksjon av diskurser), 3. Handlingsorientering (hva er funksjonen til diskursene, hvilken relasjon har den til den øvrige teksten), 4. Posisjonering (hva sier diskursene om rettigheter og plikter til de involverte?), 5. Praksis (hvordan setter diskursene restriksjoner og muligheter for handling?) og 6. Subjektivitet (relasjon mellom diskurs og hvordan posisjoneringen påvirker personens kognisjon og emosjoner?) (se også Smith, pp. 156 – 161 for detaljer). En sterk besvarelse kan linke disse metodiske stegene til problemstillingen (ungdom og makt). Det er en styrke, men ikke et krav, at studentene er i stand til å trekke inn den ganske utfordrende artikkelen til Fairclough i pensum. Gee's kristiske diskursanalyse ble fokusert i forelesningen og kan også drøftes. Diskursanalyse har ikke sterke føringer på type koding og det legges derfor ikke sterke føringer på type koding som beskrives (eller ikke beskrives) i besvarelsene. Det viktigste er at studentene viser evne til å koble metodiske tilnærminger i pensum mot dette konkrete eksemplet (ungdom og makt) og viser at de forstår begrepene og forskjellene mellom stegene.

Oppgave 3: *Gjør rede for intervjuteknikk innenfor kvalitativ metode.*

Besvarelse:

I denne oppgaven er det naturlig å trekke inn stegene i et kvalitativ intervju som presentert i Yao et al. (2014) (se Figur 1).

STAGES OF THE INTERVIEW

Stage 1: arrival and introductions

- establish an initial rapport
- 'host' the interaction by taking responsibility for making it friendly and positive

Stage 2: introducing the research

- seeking informed consent: aims, objectives, voluntary, confidential
- scope of the interview: but the participant is in control of what they disclose
- no right or wrong answers, hearing their perspective in their own words

Stage 3: beginning the interview

- contextual background information: for reference in interview and to set the tone

Stage 4: during the interview

- breadth and depth of coverage

Stage 5: ending the interview

- give some advance notice
- end on a positive note: suggestions and recommendations

Stage 6: after the interview

- thanks for participation: value of their contribution
- how the information will be treated and used
- be prepared to stay to help the change of mode back to the everyday
- listen out for 'doorstep data'.

Figur 1. Steg i en intervjuoprosess (Yao et al., 2014)

Videre kan studentene ta opp hvordan en formulerer gode spørsmål og hvordan en utvikler en god intervjuguide. En sterk besvarelse vil også gå inn på ulike etiske sider av intervjusituasjonen, som hvordan en kan håndtere uventede situasjoner som kan oppstå under et intervju, og hvordan intervjueren bør opptre under intervjuet. Studentene kan også trekke inn fokusgruppe-metodikk og diskutere styrker og svakheter med denne tilnærmingen sammenlignet med individuelle intervju. Et videre fokus kan være på hvordan en bygger en god relasjon mellom intervjuer og informant (empatisk og nøytral tilnærming). Hvordan det kan legges til rette for god intervjudynamikk (fokus på

«probing» og «probes»). Hva en bør tenke på i en intervjusituasjon, sted hvor intervjuet er egnet til gjennomføring, tidsbruk under intervjuet osv. I tillegg kan studentene fokusere på hvordan gjøre rede for for-forståelse og det å plassere seg selv innenfor et paradigme. En god besvarelse kan også ta opp ulike media som kan brukes til dokumentasjon under intervjuet, f.eks. lydopptak, skriftlige notater eller en kombinasjon av disse. Styrker og svakheter med ulike intervjuformer som telefonintervju, intervju ansikt til ansikt og over Skype kan diskuteres. I tillegg vil det være relevant å belyse hvordan en kvalitetssikrer intervju og kvalitative data, med vekt på reliabilitet og validitet.